

**Виховний феномен політичного лідерства:
національно-консервативний вектор
(на прикладі біографії гетьмана п.п.скоропадського)**

Л.М.ЖВАНКО, канд. іст. наук, Г.Г.ФЕСЕНКО, канд. філос. наук,

М.В.ЯЦЮК, канд. іст. наук

Харківська національна академія міського господарства

Новітній етап державотворення незалежної України дав поштовх до об'єктивного вивчення її минувшини, і, що дуже важливо, – життєписів її керманічів. Історія України поступово стає, як це і має бути в цивілізованій європейській державі частиною національного світогляду, а в зв'язку з цим – розширює горизонти, ламає старі схеми, що робили її незначним вкрапленням в минуле інших держав. Героїчні сторінки української історії є одним із аспектів патріотичного виховання студентства, формування їх світогляду, подолання комплексу меншовартості та ін.. Крім того важливо в студентів виховувати поміркованість, повагу до старших, усталених традицій національного, політичного та соціального змісту. Яскравим прикладом сформованої політичної течії національного консерватизму був гетьман Української Держави Павло Петрович Скоропадський

Особа П.П.Скоропадського є найбільш суперечливою серед плеяди державних діячів доби Української революції. 29 квітня 1918 р. цей великий землевласник, колишній російський генерал, який був одним із небагатьох військових такого рангу, який пройшов усю Першу світову війну на бойових позиціях, був піднесений на вершину влади в Україні. Павло Скоропадський – нащадок одного з найвизначніших родів козацької України, а його предок Іван Скоропадський був гетьманом України у 1708-1722 рр. Одночасно він – продукт російської імперської системи, у якій і здобув престижну військову кар'єру. П.П.Скоропадський за досить короткий час у бурхливі роки Української революції еволюціонував від кадрового військового, який присягав на вірність імператору, до поборника української соборної монархії – Гетьманату.

У біографії Гетьмана слід виокремити чотири етапи. Перший – 1893-1917 рр. – час служби в царській армії, коли він пройшов шлях від корнета до генерала. Лютий 1917 р. - квітень 1918 р. – другий етап, час, коли бойовий генерал, командувач 34-м армійським корпусом аристократ П.П.Скоропадський мав неабияку популярність серед українського козацтва. Як наслідок цього, у жовтні 1917 р. у Чигирині був обраний на з'їзді козаків отаманом Вільного козацтва. Навесні 1918 р. П.П.Скоропадський утворив "Українську Народну Громаду", яка й

підготувала державний переворот. Наступний етап – 29 квітня - 14 грудня 1918 р. час гетьманування з надзвичайно великими особистими повноваженнями. При цьому вони були направлені на розбудову Української Держави, а не на задоволення особистих інтересів. Причиною того, певна річ, було і національно спрямоване виховання гетьмана, його аристократизм та його власна система життєвих цінностей, в яких Україна посідала чільне місце.

Рішення П.П.Скоропадського взяти на себе відповідальність за долю своєї Батьківщини було надзвичайно важливим рішенням, оскільки Україна на той час перебувала на межі соціальної та економічної катастрофи. До певної міри П.Скоропадському вдалося стабілізувати внутрішнє становище Української Держави, створивши для цього дієвий адміністративний апарат. Однак, закликані Центральною Радою австро-угорські та німецькі окупаційні війська постійно створювали напругу та складнощі в роботі урядових структур Гетьманату. У той же час сфері освіти, культури, науки та духовності, які перебували поза зоною втручання Центральних держав, саме за гетьманування П.П.Скоропадського зазнали фундаментальних зрушень, від відкриття мережі українських шкіл до створення Української Академії Наук.

З часу падіння Української Держави розпочався четвертий етап життя гетьмана, що й тривав до його трагічної загибелі 26 квітня 1918 р. Еміграція до Швейцарії, а згодом до Німеччини стали добою марних надій на відродження самостійної України.

Таким чином, студенти мають пам'ятати, що постать гетьмана П.П.Скоропадського була радше трагічною, ніж комічною, як її виставляла радянська історіографія. Російський генерал і нащадок українського козацького роду, вирваний зі звичного руслу життя світовою війною та революцією волею долі був поставлений на чолі Української Держави. Логіка державного будівництва змусила його захищати українські інтереси, навіть, коли його влада спиралася на чужі багнети. Вивчення сторінок життя П.П.Скоропадського для молоді досить важливе, оскільки заповнює пустуючі ніші історичного кругозору, піднімає дух патріотизму та гордість за свою націю. Без цих факторів ніяк не може відбутися поступ України до європейської спільноти та відродження зруйнованої за часи тоталітаризму системи загальнолюдських цінностей.